

Posudek oponenta na magisterskou práci Bc. Dominiky Hurtové:

Vliv osobnosti na reprodukci u tamarína pinčího a tamarína žltorukého

Magisterská diplomová práce obsahuje 28 stran textu, který se opírá o rozsáhlý soubor 93 zdrojů citovaných údajů, a dále tři stránek tabulkových příloh. Předložená práce se zabývá vlivem osobnostních rysů rodičů na jejich reprodukční úspěch u tamarína žltorukého a pinčího.

V současnosti se literatura zvířecí personality hemží hypotézami a teoriemi, ale empirických studií je stále překvapivě málo a už je pomalu obtížné rozlišit, co je skutečně dobře ověřený poznatek a co přání badatelů. Tato studie je tak skromným, ale velmi potřebným pokusem o prověření asortativního párování podle osobnostních rysů u savců.

Úvodní text je velmi dobře čitelný, plný relevantních údajů, metodika je vcelku jasně podaná podobně jako výsledky. Námitku je možno mít snad jen k absenci jednotlivých lineárních modelů s Akaikého informačním kritériem, když už byly tyto modely vytvořeny. Díky malému počtu testovaných rodičovských párů nejsou většinou výsledky průkazné, nicméně diskuse je velmi povedená a ukazuje na vcelku velmi dobrou znalost problematiky.

K práci mám ještě několik konkrétních dotazů a poznámek více méně formálního rázu:

Str. 1 a dále - citace by měly mít stejný formát (et al. - u více autorů)

Str. 8 a dále - v citacích se objevují také iniciály jmen

Str. 15 „... další proměnné související s reprodukcí a historií páru jsou uvedeny v příloze 3“ - zde ale je jen délka reprodukčního období a počet porodů.

Str. 18 první odstavec: „Na základě paralelní analýzy byly zvoleny tři komponenty.“ – proč je analýza označena za paralelní

Str. 23 obr. 1 – data by si zasloužila logaritmickou transformaci

Str. 24 obr. 2,3,4 – na ose y není počet úmrtí ale počty úmrtí na jeden porod

Str. 25, 3. odst. - jedinci odlišní v agresivitě také u sebe vygenerují více stresu, který může vést k prodloužení mezi-porodního intervalu

Str. 25, 3. odst. – „... reprodukční úspěšnost páru ale i fitness zúčastněných jedinců.“ Není jasné kterých zúčastněných jedinců.

Str. 33 – u citované studie konzultantky chybí údaj, kde je možné práci nalézt.

Shrnutí: Kolegyně Dominika Hurtová předkládá diplomovou práci, která se opírá o menší ale velmi cenný materiál a je trochu škoda, že diplomantka sama nepřispěla k dalšímu zvětšení souboru behaviorálních dat. V každém případě byla data náležitě zpracována, přičemž školitelce přinesla cenné výsledky, které budou jistě dále využity. Oponentovi tedy nezbývá nic jiného než konstatovat, že tuto magisterskou práci doporučuje k obhajobě.

V Českých Budějovicích 10. 5. 2018

F. Sedláček

Posudek oponenta magisterské práce

Magisterská diplomová práce **Bc. Bc. Dominika Hurtová** názvem „**Vliv osobnosti na reprodukci u tamarína pinčího a tamarína žltorukého**“ má **39 stran**, včetně **3 stran** příloh. Seznam literatury čítá **92 citací**.

Práce byla zadána na zajímavé téma. Personalita i kompatibilita párů jsou v současné době předmětem značného počtu studií prováděných na nejrůznějších organismech.

Autorka vyhodnotila již natočené záznamy a prokázala tak své schopnosti kódovat chování na záznamu pro potřeby dalších analýz. Dále vytvořila „personalitní“ model pro jeden ze zkoumaných druhů tamarínů. Pokusila se i vyhodnotit vliv vzájemné podobnosti chování v páru na vybrané reprodukční parametry.

K práci mám následující otázky a připomínky:

- 1) Omezení hodnocené práce vyplývají především z příliš **malého počtu zkoumaných subjektů a nekontrolovaných rozdílů v podmínkách chovu a sociálním složení jednotlivých chovných skupin**. K tomu přistupuje nemožnosti cílených experimentálních manipulací. Navíc v sociálních interakcích je těžké, není-li nemožné oddělit vliv interagujících jedinců. To jsou sice obtíže spojené s výzkumem mnoha velkých zvířat, ale pro drápkaté opice (kam patří i modelové „laboratorní“ druhy) jsou přeci jen alespoň teoreticky dostupné i větší a standardnější datové soubory. Možná měla autorka dotočit vlastní záznamy a překročit tak omezení vzniklá rozsahem materiálu, který dostala do vínku o svých předchůdců a školitelky. Bylo by se to velmi vyplatilo.
- 2) V případě **osobnostního modelu** je hlavním problémem skutečnost, že fakticky popisuje hlavní osy variability zaznamenaného chování, **aniž nějak dokládá, že se jedná o chování skutečně vykazující znaky personality tj. konsistenci v čase a napříč kontexty**. Teoreticky by mohlo jít převážně o interní individuální rozdíly způsobené podmínkami chovu či sociálními vlivy a navíc třeba jen dočasně. Z tohoto pohledu by bylo lépe uvádět jako „osobnostní“.
- 3) V případě tohoto modelu **postrádám detaily, především statistický balíček ve kterém byla PCA počítána, specifikaci použité metody, korelační matice, Eigenvalues, postup paralelní analýzy, způsob interpretace získaných os**. Čtenáři nezbývá než doufat a věřit, že analýza je snad správně – dělala ji autorka sama? Proč někam do přílohy nenapsala jak?
- 4) V případě **vysvětlování reprodukce devíti párů (n=9) dvou druhů pomocí sedmi vysvětlujících proměnných je problém s malým n zvláště závažný**. Navíc není jisté, že závislé proměnné mají přijatelné rozdělení. V daném případě by prospělo provést předem **power analýzy**. Velmi pravděpodobně by ukázaly, že síla provedeného testu je mizivá a získané výsledky budou jen málo důvěryhodné. Autorka to raději řeší popisováním nesignifikantních trendů.

- 5) Shrnutí, **provedené analýzy mohly dobře posloužit jako „cvičný“ úkol pro výchovu primatologa, nicméně doporučuji být velmi zdrženlivý v závěrech a zobecnitelnosti získaných výsledků.** Nemá-li být kritériem pro magisterskou diplomovou práci její publikovatelnost, tak je vše v pořádku. **Autorka si je naštěstí řady omezení svého materiálu a analýz vědoma a na několika místech to explicitně přiznává.**
- 6) Vlastní text je sepsán vcelku zdařile. Zejména v úvodu je snaha pokrýt snad všechny živočichy na škodu. Řada zmíněných jevů není relevantní při studiu druhů s tak odvozeným sociálním a reprodukčním systémem, jako jsou tamaríni.
- 7) Ne vždy si je autorka vědoma směru kauzality či se dopouští asi pouhou neobratností reifikace. Např. na str. 18 píše „První komponenta se nazývá Dominance“ – nikoli, tu vypočtenou komponentu sama nazvala na základě procesu interpretace dominancí.
- 8) Do diskuse: Jsou rozdíly v chování páru příčinou nebo důsledkem reprodukčního neúspěchu? A jak napozorované rozdíly věcně interpretovat – co se za nimi skrývá?

Závěrem konstatuji, že práci doporučuji k obhajobě a hodnocení v kontextu ostatních ve stejnou dobu obhajovaných prací.

V Praze dne 16.května 2018

Doc. RNDr. Daniel Frynta, Ph.D.